

SADRŽAJ

Sadržaj	i
Spisak tabela	viii
Spisak slika.....	xii
Skraćenice	xiv
Napomene	xix
Uvod	1
Glava 1. Klasične teorije međunarodne trgovine.....	3
Uvod	3
Osnovni pojmovi i relacije.....	5
Razvoj teorije međunarodne trgovine	8
Apsolutne prednosti	9
Komparativne prednosti.....	11
Koncept komparativnih prednosti.....	11
Zatvorena privreda	13
Otvorena privreda	16
Empirijska verifikacija komparativnih prednosti	21
Pitanja	25
Glava 2. Heckscher-Ohlinov model.....	27
Zatvorena privreda	28
Resursi i output.....	32
Otvorena privreda.....	37
Trgovina i distribucija dohotka	39
Izjednačavanje faktorskih cena	40
Empirijske verifikacije Heckscher-Ohlinovog modela	42
Američka privreda	42
Globalna privreda	44
Trgovina Sever-Jug.....	45
Izgubljena trgovina.....	46
Pitanja	48

Glava 3. Standardni model trgovine.....	49
Osnovni model	49
Proizvodne mogućnosti i relativna ponuda	49
Relativne cene i tražnja	51
Ekonomski rast i trgovina	55
Međunarodni transfer dohotka	58
Carine i izvozne subvencije	61
Pitanja	67
Glava 4. Ekonomije obima i imperfektna konkurencija	69
Rastući prinosi, interne i eksterne ekonomije obima	69
Imperfektna konkurencija	71
Monopol	71
Monopolistička konkurencija	75
Monopolistička konkurencija i trgovina	79
Ekonomije obima i komparativne prednosti	81
Značaj intraindustrijske trgovine	85
Damping	88
Eksterne ekonomije i međunarodna trgovina	91
Pitanja	98
Glava 5. Konkurentske prednosti država.....	99
Privreda i konkurentska prednost	99
Dijamant konkurentskih prednosti	102
O tendenciji koncentracije ekonomskih procesa i agenasa	105
Klasteri konkurentskih delatnosti	114
Udeo u ukupnom izvozu na nivou države	115
Udeo u izvozu na svetskom tržištu	116
Pitanja	123
Glava 6. Međunarodno kretanje faktora	125
Međunarodno kretanje rada	126
Međunarodno kretanje kapitala	131
Direktne strane investicije i multinacionalne kompanije	135
Evolucija teorija multinacionalnih kompanija	135
Teorije trgovine	137
Teorije industrijske organizacije	138

Teorija transakcionih troškova i MNC	139
Lokacija i internalizacija	149
Faze razvoja multinacionalnih kompanija	152
Organizaciona struktura MNC	153
Tradicionalni pristup	153
Determinante organizacione strukture MNC	156
Moderni pristupi strukturisanju MNC	157
Tipovi MNC	158
Multinacionalni tip	159
Globalni tip MNC	159
Transnacionalni tip MNC	160
TNC i FDI u savremenoj svetskoj privredi	162
Vodeće TNC	162
Glavna obeležja FDI	165
FDI u SR Jugoslaviji	168
Koncentracija FDI	169
Privrede država i FDI	171
Prekogranična spajanja i preuzimanja firmi	172
Koncentracija i tehnološka intenzivnost	174
Pitanja	176
Glava 7. Računi nacionalnog dohotka i platni bilans	177
Račun nacionalnog dohotka	177
Tokovi i zalihe	179
Kapital i investicije	180
Neto izvoz	182
Jednakost dohotka, potrošnje, i vrednosti proizvodnje	182
Depresijacija kapitala, međunarodni transferi i indirektni biznis porez	183
Računi nacionalnog dohotka zemalja sa otvorenom ekonomijom	184
Potrosnja	185
Investicije	185
Vladini izdaci	186
Tekući račun i zaduženost zemalja	186
Štednja i tekući račun	189

Vladina i privatna štednja	191
Platni bilans	195
Platni bilans u sistemu društvenih računa UN	196
Definicije platnog bilansa	198
Računi platnog bilansa	203
Račun kapitala	206
Statistička neusklađenost platnog bilansa	207
Zvanične transakcije rezervi i obračunski bilans	208
Pitanja	212
Glava 8. Devizni kurs i devizno tržište	213
Devizni kursevi i međunarodne transakcije	214
Domaće i inostrane cene	215
Devizni kurs i relativne cene	216
Devizno tržište	217
Učesnici na deviznim tržištima	218
Karakteristike deviznog tržišta	219
Tražnja za inostranom valutom	220
Stopa prinosa	221
Rizici i likvidnost	221
Kamatne stope	222
Devizni kurs i stopa prinosa	223
Ravnoteža na deviznim tržištima	226
Efekti promene kamatne stope na tekući devizni kurs	229
Promene ponude i tražnje valuta	231
Upravljanje sistemom deviznih kurseva	234
Intervencije vlada na deviznim tržištima	234
Devizni bilans	236
Pitanja	238
Glava 9. Konkurentnost u savremenoj svetskoj privredi	239
Promena međusobnog odnosa i značaja privrednih sektora	239
Konkurentnost i impulsi međunarodne razmene	245
Otvorena privreda i integralna konkurentnost	247
Nacionalna privreda, konkurentnost i transnacionalne kompanije	252

Osnovna obeležja međunarodne uspešnosti ekonomskih subjekata	259
Konkurentna obeležja jugoslovenske privrede	268
Upoređenje strukture robnog uvoza i izvoza i model specijalizacije	268
Iskazana komparativna prednost jugoslovenskog izvoza ...	271
Tehnologija i međunarodne razmena.....	277
Tehnološka obeležja međunarodne razmene zemalja OECD	277
Tehnologija i međunarodne trgovinske transakcije privrede SRJ.....	280
Relativna pokrivenost uvoza izvozom i izvozna orijentacija jugoslovenske privrede.....	285
Zaključak.....	291
Pitanja	296
Glava 10. Globalizacija i međunarodna razmena.....	297
Restrukturacija svetske privrede	297
Kriza restrukturacije	297
Novi modus rasta	303
Strukturne promene	306
Globalizacija privrednih aktivnosti	309
Koncept ekonomske globalizacije.....	309
Dva talasa globalizacije	319
Ekonomska aktivnost tokom dva talasa globalizacije	322
Pitanja	339
Glava 11. Institucije i međunarodna trgovina.....	341
Koncept i oblici regionalnih ekonomskih integracija.....	341
Područje slobodne trgovine.....	341
Carinske unije.....	342
Zajedničko tržište.....	342
Ekonomska unija.....	342
Najznačajnije ekonomske regionalne integracije u svetu ...	343
Severna Amerika	343
Latinska Amerika	347

Azijsko-pacifički region	350
Zapadna Evropa	353
Bliski istok	364
Afrika	366
Međunarodne organizacije i institucije.....	367
Svetska trgovinska organizacija	368
Ujedinjene nacije	377
Azijsko-pacifička ekonomska kooperacija (APEC).....	383
Organizacija zemalja izvoznica nafte (OPEC).....	385
Organizacija za ekonomsku kooperaciju i razvoj (OECD).....	387
Međunarodni monetarni fond	388
Pitanja	392
Glava 12. Internacionalizacija kompanija i	
međunarodno poslovanje	393
Pojam i značaj međunarodnog poslovanja	393
Internacionalizacija	396
Varijable koje utiču na odluku o	
internacionalizaciji kompanija	397
Organizacioni (interni) faktori	398
Faktori okruženja	401
Modaliteti internacionalizacije.....	404
Strategije ulaska na inostrana tržišta	405
Protekcionizam i restriktivne mere u	
međunarodnom poslovanju	424
Motivi protekcionizma i restriktivnih mera	426
Ekonomske aspekte protekcionizma	426
Politički aspekt protekcionizma	429
Oblici zaštite i restriktivnih mera	431
Carinske barijere	431
Necarinske barijere	434
Posledice protekcionizma	438
Spoljnotrgovinsko poslovanje SRJ	439
Spoljna trgovina SRJ u 2001. godini.....	439
Registracija spoljnotrgovinske delatnosti	
preduzeća u SRJ.....	443

Uvozne kvote i utvrđivanje režimskih prava izvoza i uvoza	445
Svrstavanje mešavina proizvoda po Carinskoj tarifi	448
Procedure u spoljnotrgovinskim poslovima	451
Dozvola za uvoz i izvoz	451
Carinski sistem SRJ	452
Bitni elementi spoljnotrgovinskog ugovora	455
Imena i adresa ugovornih strana	456
Predmet ugovora (proizvodi, standardi i specifikacije) ..	456
Količina	456
Kontrola količine i kvaliteta	457
Ukupna vrednost ugovora (cena)	457
Mesto, datum i rok isporuke (uslovi isporuke)	457
Način transporta (iskoruke)	458
Delimične isporuke	458
Obezbeđenje i uslovi plaćanja (iznos, način i valuta plaćanja)	458
Dozvole i saglasnosti	458
Osiguranje	459
Zahtevi u pogledu dokumentacije	459
Kašnjenje u isporuci	459
Prenos svojine (garancija)	459
Viša sila i razlozi za neizvršavanje ugovora	459
Posledice neizvršavanja ugovora i sankcije	460
Nadležnost arbitraže i prava	460
Datum stupanja ugovora na snagu	460
Aneksi ugovora i način izmene i dopune	461
Zaključne odredbe	461
Potpisi ugovornih strana	461
Pitanja	462
Literatura	463